

1969

Dagboksanteckningar

8 7

Den 13 januari: Maj har länge tänkt på att någonting borde göras för att rehabilitera Philipp, som var den förste som tog upp Raouls sak och som sedan under många år hållit den levande och som därmed hindrats att den begravdes i UD:s arkiv. Till tack har han förtalats och lever i ensamhet och fattigdom på si/folkpension och det utredningsarvode, som vi utbetala från avkastningen från Raouls arvsmedel så länge vi ha rätt att disponera den. Maj talade också med Carl-Fredrik Palmstierna och han skrev beredvilligt följande uttalande om Philipp och hans insats. Se bif. brev:

Maj har också talat med Byråchefen Otto Danielson, som uttalade att Philipp var den väckarklocka, som kom regeringen och svenska folket att inse hur Raouls sak låg till och tvang regeringen att vidtaga åtgärder för hans räddning ut fångenskapen. Han ansåg att Philipp var förtjänt ^{av en} statspension såsom erkänsla för den tjänst han därmed gjort landet och dess regering. Han hade talat därom med Arne Lundberg för att förmä denne att skriva ett uttalande i saken, men denne hade då sagt att efter den brytning av förbindelserna mellan honom och Philipp, som inträffat i samband med att deras samarbete i Raouls sak upphört, hade han svårt att göra något sådant uttalande.

I dag har Maj emellertid talat med Arne Lundberg i telefon varvid denne förklarar att Philipp var en eldsjäl, tack vare vilken regeringen förmåts att lämna sin tidigare passiva hållning beträffande Raouls sak och mera helhjärtat arbeta för hans befrielse. Det skulle enl. Lundbergs mening ha varit en skandal för UD och regeringen, om inte någonting åtgjorts i saken, när vittnesmål började strömma in som klart ådagalade hans fångenskap inom Sovjetunionen. Regeringen hade därför all anledning att visa sin erkänsla för Philipps insatser genom att bevilja honom en statlig pension som svarar mot de tjänster han gjort regeringen och landet. Lundberg skulle skriva till Erlander och föreslå detta.

På grund av det medell som vi tycktes kunna vänta från Lundbergs sida, skrev vi en framställning till Erlander om en pension åt Philipp som erkänsla för hans arbete för Raoul. (Denna framställning, Palmstiernas ovan angivna uttalande) utlåtande, ett brev från Byråchefen Danielsson till Maj samt ett därvid fogat brev från ambassadör Allard till Danielsson är av följande lydelse.

1969

-- 11 --

Den 16 januari : Danielsson hade föreslagit Maj att vända sig till f.d. ambassadör Dahlman , som under sin tjänstgöring som kabinettssekreterare haft mycket med Philipp att göra , för att få hans medverkan till en pension åt Philipp . Vid telefonsamtal^t uttalade han sig visserligen fördelaktigt om Philipp , men ansåg att någon utsigt till pension åt honom endast förelåg om han var meddellös och att således utredning om hans ekonomiska situation måste förebringas .

Den 21 januari . Maj har i dag skrivit ett brev till Kommendör Boris Björkelund av följande lydelse:

Herr Kommendör.

Genom en god vän till Eder och Er fru , Friherrinnan ~~von~~ Alfthan , som jag blivit bekant med för många år sedan då min system Landshövdingen Hagströmer var tillsammans med henne , har jag fått eder adress. Jag har läst en del av en bok som Ni skrivit och ville med anledning därav bedja om en del kompletterande uppgifter Om vissa platser som Ni nämnde i boken . Jag har funnit Poima på kartan mellan Krasnojarsk och Irkutsk , men var ligger Potma? ~~Är~~ det ett läger i närheten av Moskva? Var ligger Dubrovo Och Java? Detta skulle vara mycket älskvärt om Kommendören skulle vilja ge mig dessa upplysningar om var dessa platser äro belägna .

Med utmärkt högaktning

Maj von Dardel.

Kommendör Boris Björkelund

Gräsvägen ~~nr~~ 26 B

Hälsingfors. Finland.

Den 4 februari Vid ett telefonsamtal mellan Maj och Erlander har den senare förklarat att han uppskattade Philipps insatser men att han efter samtal med civildepartementets chef funnit att det knappast fanns några möjligheter för regeringen att bevilja honom en pension, .

Den 6 februari . Danielsson har i telefon omtalat att han haft ett långt samtal om Philipp. Danielsson hade därvid haft tillfälle att redogöra för Philipps arbete för Raouls befrielse och förorda ett erkännande härför från regeringens sida. Danielsson ansåg det troligt att man i civildepartementet sökte finna någon form härför. I anledning skrev ^{härav} vi följande brev till Erlander : se sid5.

Den 11 februari: På grund av de svårigheter , som varit förenade med den senaste förlängningen av preskriptionstiden för Raouls arv efter hans far- mor har jag uppsökt överförmyndaren , en ung man vid namn Lindencrona, som visade sig vara mycket intresserad för Raouls sak och sade sig vara fullt övertygad om att Raoul fortfarande ledde. Jag framhöll därvid att när den nu kungjorda preskriptionstiden skulle gå ut den 7 april 1973 vore det mycket osäkert om någon ytterligare förlängning av preskriptionstiden skulle beviljas och att det därför skulle vara förmånligt för Raouls vid-

kommande om man kunde träffa en överenskommelse med Raouls släktingar på fädernesidan att arvslottens delades så att släktingarna fick en del och återsyden fick förvaltas för Raouls räkning till dess han kom hem eller så lång tid förflutit att man inte längre kunde räkna med att han fortfarande var i livet. En assistent till Lindencrona som deltog i samtalet och som tydligen var väl inne i ärendet, förklarade emellertid att överförmyndaren inte hade rätt att medge någon del av myndlingens tillgångar fick ges bort åt andra. Man rådde mig att vända mig till en framstående advokat för att genom honom få fram ett förslag som kunde lösa frågan. Assistenten meddelade samtidigt att det från överförmyndarens sida inte var något hinder att även i fortsättningen utbetala utredningsarvode till P Philipps.

Den 5 april, sedan jag bett Gunnar Lagergren föreslå en advokat, som kunde omhändertaga Raouls arvsfråga och han förordat Sune Wetter, ringde jag denne och redogjorde i korthet för fallet. Han svarade att firmans personal minskat på grund av dödsfall och att han därför inte kunde åtaga sig saken, men rekommenderade i stället en del andra advokater. bl.a. en relativt ung advokat Hellner. Då jag tyckte att det var fördelaktigt att en ung kraft tog sig an saken, har jag i dag uppdragit åt honom att efter genomläsning av en del handlingar i ärendet, utarbeta ett förslag, vilket han åtagit sig.)

Den 25 april En f.d. missionär Gösta von Goëss har skrivit ett brev till Maj, där han säger att han i en drömsyn fått veta att Raoul lever inkognito i Jerusalem under namnet Sven Gustafsson.

På begäran av Maj har Leifland skickat en avskrift av general Mosers vittnesmål vid förhör inför ambassadör Kunlien i Wien 4 november 1954. Därvid uppgav Moser att han tillfångatogs i juli 1944 och sedan förts till Moskva, där ^{han} insattes i Butyrka och efter några dagar flyttades till Ljubljanka och sedan till ett fångläger (Krigs) i Susdal. Därifrån flyttades han vid julen 1947 till Ljubljanka, där han hade en dansk doktor Thomsen som cellkamrat, och stannade till juni 1948. En fångvaktare, med vilken Moser brukade tala sa till Moser att i cellen bredvid satt en secret service man, litet längre bort i korridoren en bulgarisk diplomat och vid slutet av korridoren en svensk.

Den 24 juni: Advokat Hellner har nu på mitt uppdrag utarbetat en promemoria ang. frågan om Raouls arvslott, vilken jämte ett brev från Hellner är av följande lydelse.)

Den 17 nov .Sedan Södertörnsdomsagas häradsrätt förlängt preskriptions-
tiden för Raouls rätt till arv efter sin farmor till våren 1973 har jag
ansett mig böra förbereda en framställning till Kmjt. om ytterligare för-
längning av preskriptionstiden. För det ändamålet har jag gjort en samman-
ställning av de upplysningar, som vi under årens lopp fått om Raouls verk-
samhet i Ungern och om hans fångenskap i Ryssland. Därvid har jag kommit
fram till den uppfattningen, att det var hans verksamhet i Ungern, som
varit orsaken till att ryssarna fängslat honom och sedan hållit honom iso-
lerad i Ryssland samt ^{all} (det är lika stor anledning att antaga, att han fort-
farande lever, som att han är död. Under arbetets gång har jag fått för
mig att denna sammanställning skulle kunna ha allmänt intresse och jag
vände mig därför till Bonniers förlag med en fråga, om de ville ge ut den.
Efter att ha granskat manuskriptet har förlaget meddelat, att min samman-
ställning var intressant, men inte innehöll något nytt, varför förlaget
tackade mej.